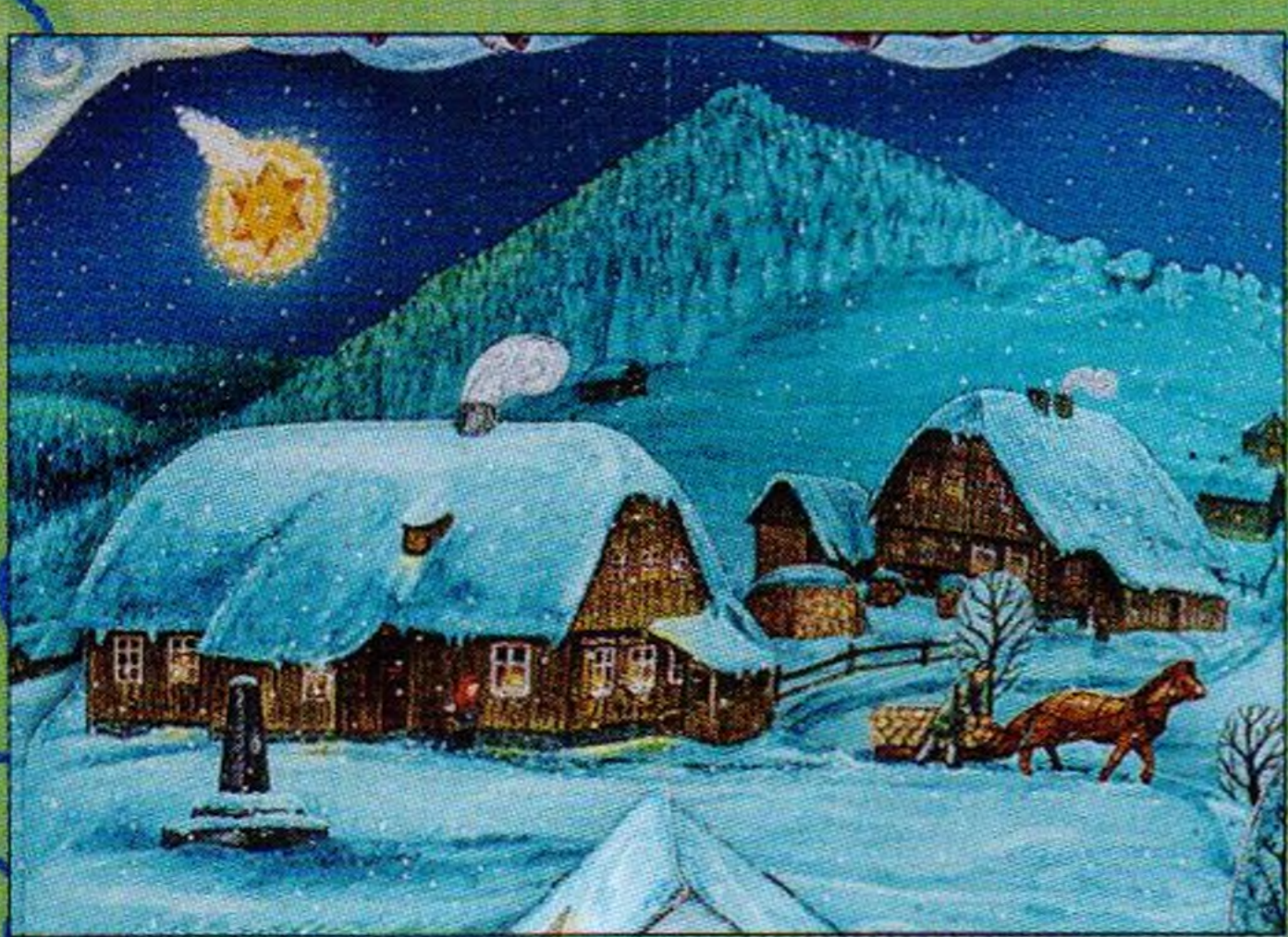

Miloš Šálek

18 Elżbieta Maciejowska
Rozhovor s dlouholetou provozovatelkou schroniska Pod Ľabským Szczytem o proměnách hor a jejich návštěvníků

44 Praveká dálnice v Jizerských horách
Historie a tok dálkového obchodu jsou do krajiny zapsané liniemi dávno zapomenutých stezek

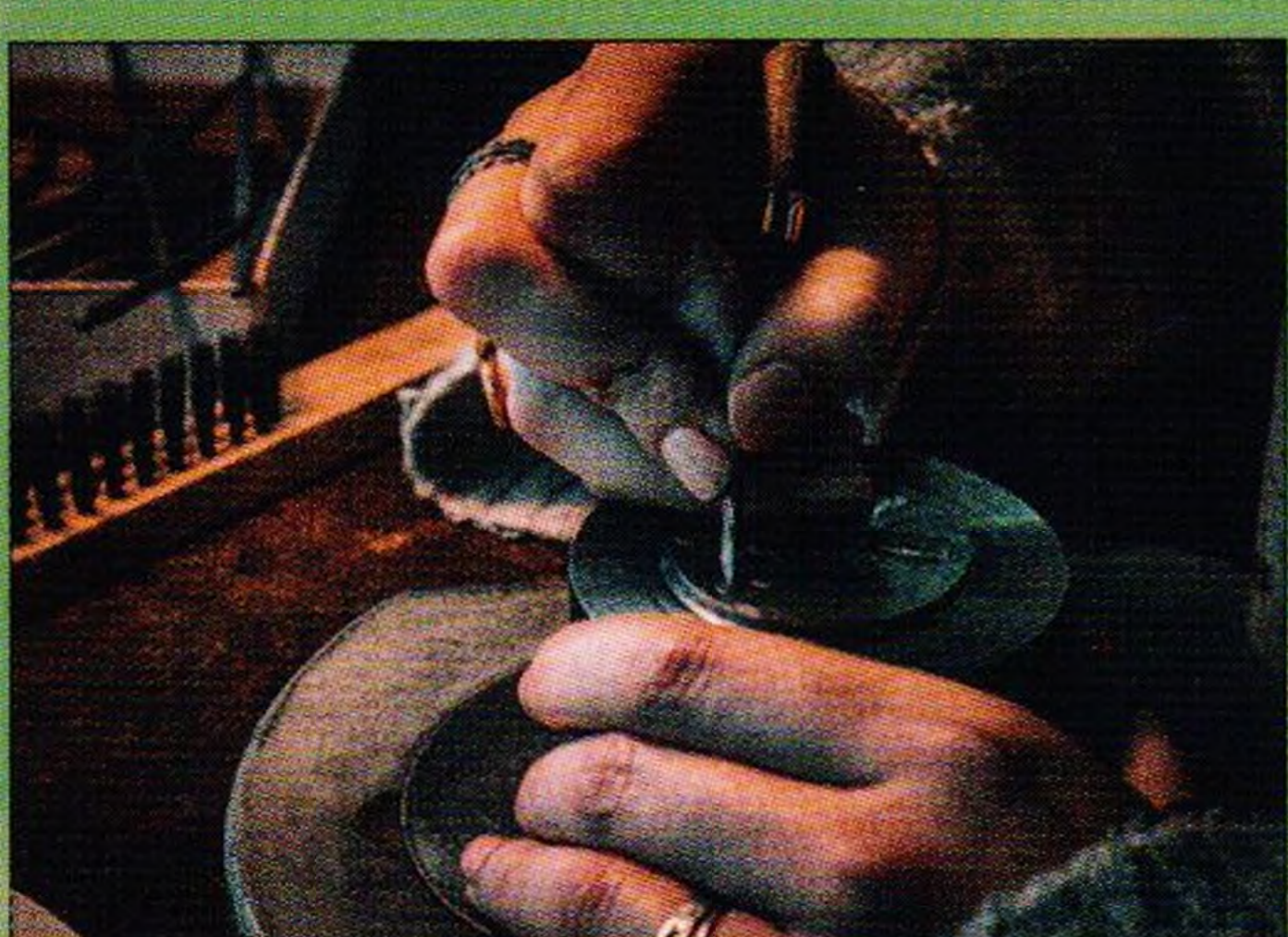

32 Betlém z Jizerských hor
Česká vánoční tradice se letos obohatila o nový vystřihovací betlém Pavla Peciny

35 Informační středisko na Mariánskohorských Boudách
V Josefově Dole přibude další Dům přírody připravený sloužit potřebám návštěvníků Jizerek

22 Prosinec - pod bílým závojem
Jak pomoci ptactvu, než zase začne přibývat světlo, a co pro nás chystá prosincové počasí

12 30 let ekologické výchovy v Horním Maršově
Reportáž z oslav kulatého jubilea významného partnera ve vzdělávání

36 Špéra byla, je a bude.
Střední uměleckoprůmyslová škola a vyšší odborná škola pro broušení a zasazování kamenů v Turnově slaví 140. výročí založení

16 Pašeráckým krokem nad Rokytnicí
Bělostné kapličky a zhoupanutí s výhledem na Rokytnici nad Jizerou spojuje 14kilometrový okruh pro malé i velké

42 Průkopnické sezony bílého sportu
Na čem a kde jezdil Jan Buchar a jak vypadaly první krůčky krkonošského lyžování

14 Prostředky se mění, poslání zůstává
Jak technický pokrok ve výstroji i výzbroji pomáhá při záchraně života v horách

Jináč Mynařík

archiv SUPŠ a VOŠ Turnov

Jana Seifertová

archiv rodiny Oždianovy

archiv HS

Krkonošské muzeum v Jilemnici

8 Požár na Kotli (1924)

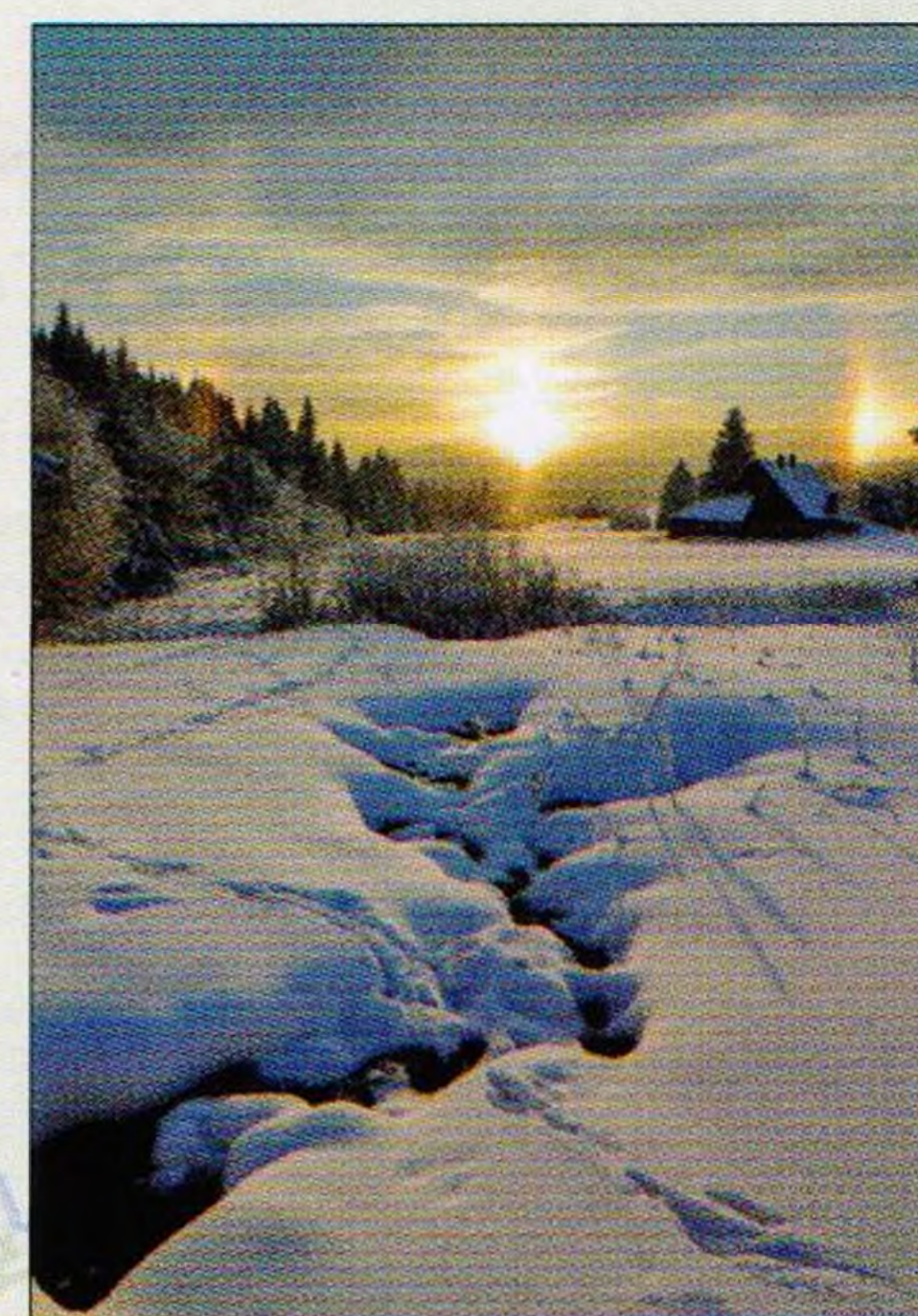
O druhém svátku vánočním přesně před sto lety vypukl na Kotli požár, o němž psaly noviny i v cizině

Kamila Antošová

20 Strmá strán

Stoleté výročí založení první přírodní rezervace v Krkonoších je za námi, co o Strmé stráni vlastně víme?

1 Tři slunce ■ Snímek od jednoho z nejdéle do časopisu přispívajících fotografů (již od 2. pol. 80. let minulého století) **Petra Tomana** svým čerstvě napadlým sněhem a teplým odstínem slunečního světla navozuje tu správnou atmosféru prosincového předvánočního čísla K+JH.

Kromě ztišené krajiny s chalupami v Horní Malé Úpě (toto místo patří k autorovým oblíbeným lokalitám) vás jistě zaujme i to, že slunce na nízké obloze

není samo. Někdo možná namítne, proč jsme ty světlé kazy na stranách nevyretušovali nebo nevybrali jiný, povedenější snímek. Ale on se přece tenhle obrázek náramně povedl! Petr Toman na něm zachytil halový jev (tj. optický úkaz, vznikající odrazem či lomem slunečních paprsků) nazývaný vedlejší slunce (parhelium, paslunce). Parhelia jsou v úrovni slunce a obvykle ve dvojici – tady je to právě výraznější a je u něho vidět i další halový jev – duhově barevné malé halo, ke kterému se parhelium z vnější strany přimyká. Jev je způsoben lomem paprsků světla procházejícího bočními stěnami destičkovitých ledových krystalků.

datum pořízení: 16. prosince 2018

technická data: kamera Nikon D800, obj. Tokina SD 4/12–24 mm DX, ohnisková vzdál. 24 mm, čas 1/100 s, clona 22, citlivost ISO 250

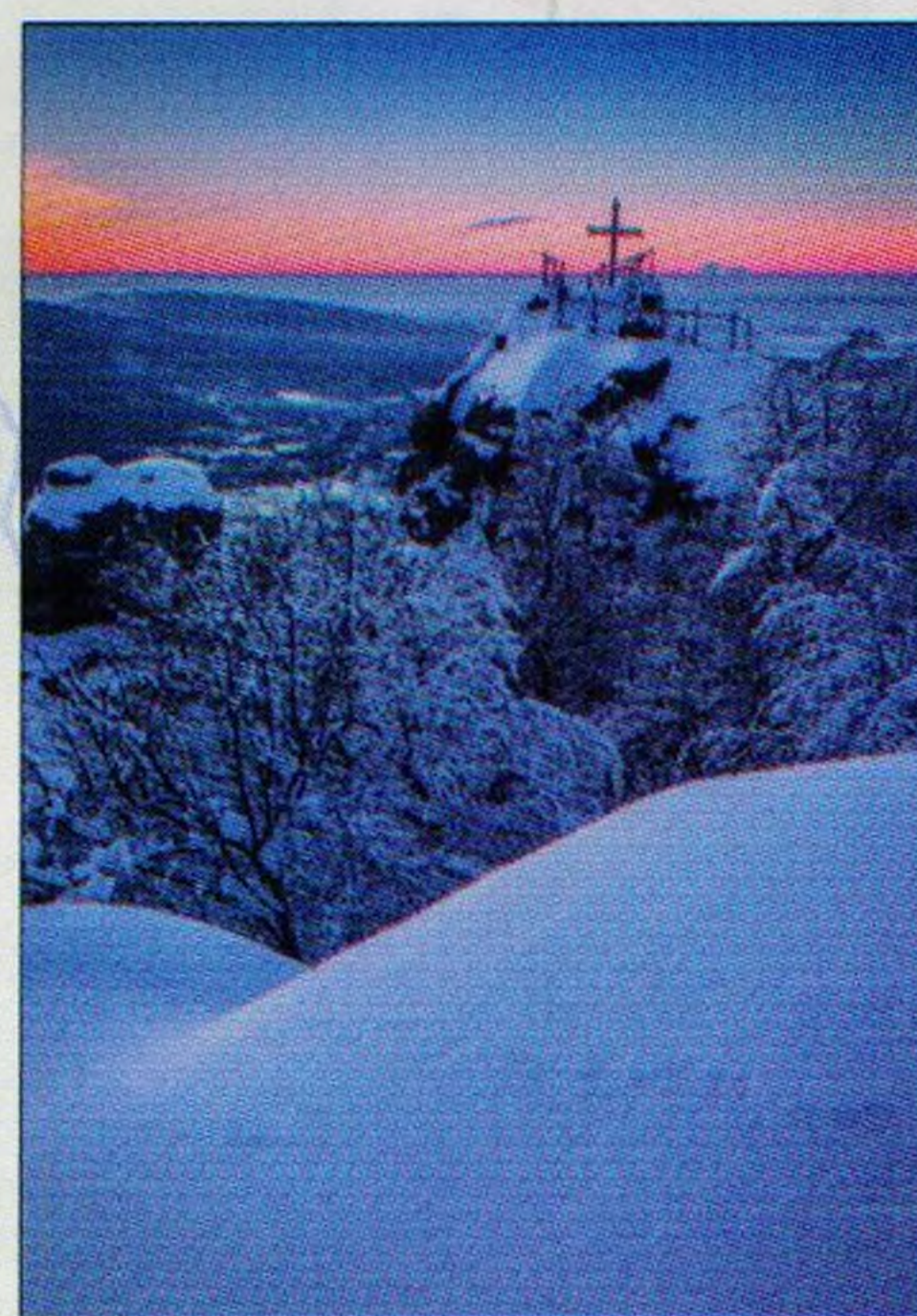
26 Omrzlý les

Ticho a klid dýchají ze záběru horského lesa na počátku zimy. Sníh ještě nenapadl, ale z mlhy vyčesaná vlhkost při teplotě kousek pod nulou vytvořila na kmenech a větvích stromů i na keřících brusnice bo-

růvky bělostný povlak zrnité námrazy. Kontrast vytváří živá ze-leň mechu na zemi a rozpadajícím se padlém kmeni smrku. Mechový plášť byl teplejší a nedovolil usazení námrazy. Autor **Robin Böhnisch** si v tuto klidnou a poetickou chvíli jistě rád odpočinul od svých povinností ředitele Správy KRNAP...

datum pořízení: 20. prosince 2020

technická data: kamera Pentax K-3, obj. SIGMA 17-70 mm f/2.8-4 DC Macro OS HSM, ohnisková vzdál. 17 mm (přepočít na kino-film 25 mm), čas 1/50 s, clona 2,8, citlivost ISO 100

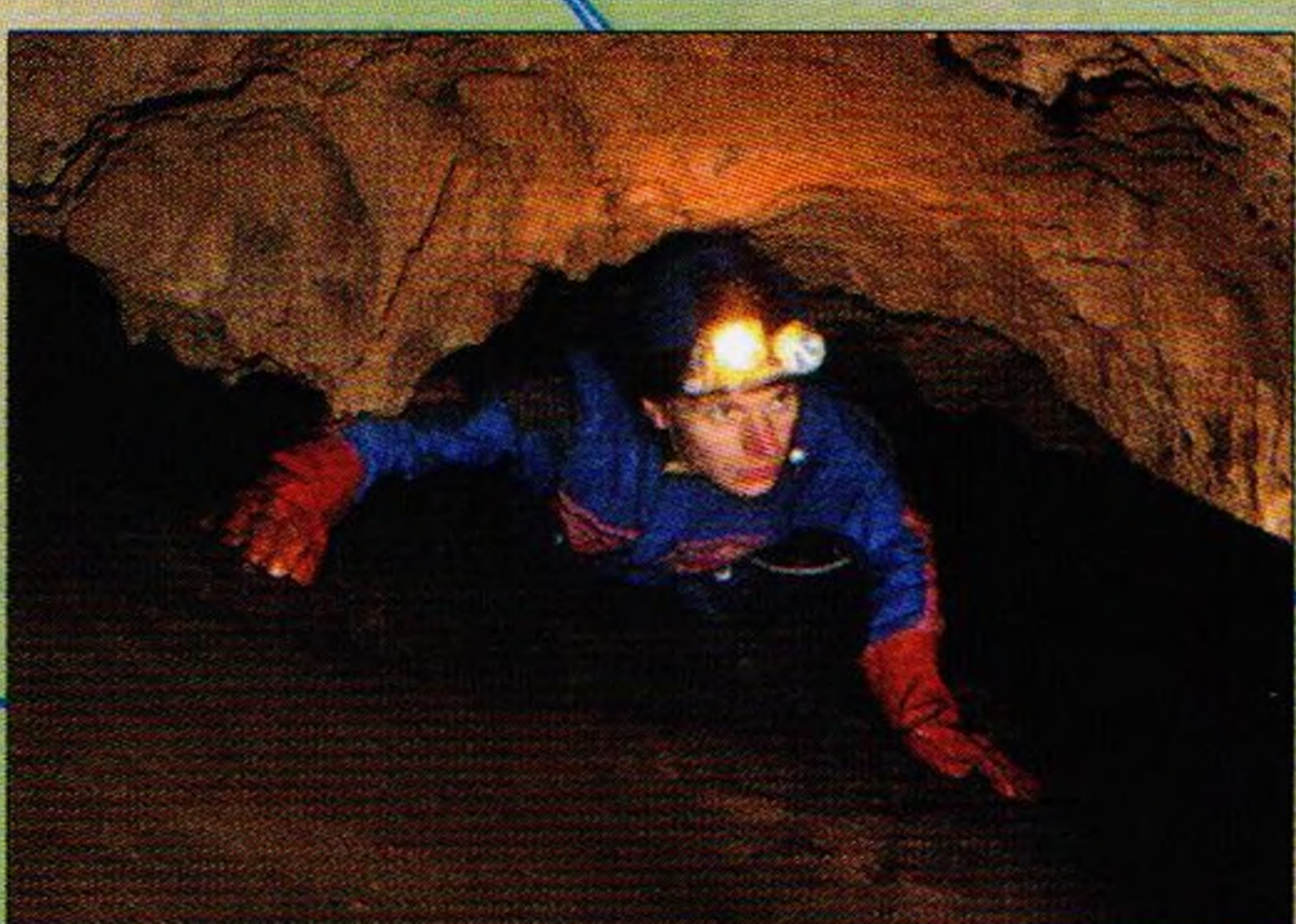
52 Večer na Paličnicku

Mezi nejhezčí zážitky fotografů přírody a krajiny patří tichá rána nebo večery, kdy se sami ocitnou na krásném místě a vnímají jen měnící se barvy oblohy a s ní i krajiny. To dobře zná i výborný amatérský fotograf z Hejnic **Tomáš Exner**. Na snímku ze zadní strany obálky vidíme v modravém podvečerním přisvitu skalní skupinu Paličnicku v nejvýchodnějším výběžku národní přírodní rezervace Jizerskohorské bučiny. V pozadí na

dně kotliny je autorovo domovské město s homolí kopce Na Chatkách, vlevo severní svahy Jizerek. Zcela vzadu jsou vrcholky Lužických hor, před nimi lze jen tušit Lysý vrch s větrnými elektrárnami. A vpravo od kříže na Paličnicku stoupají páry z elektrárny Turów.

datum pořízení: 15. prosince 2022

technická data: kamera Olympus E-M1 Mark II, obj. Olympus M. 2,8/12–40 mm, ohnisková vzdál. 17 mm (34 mm kinofilm), čas 1/30 s, clona 8, citlivost ISO 200

Radko Tásler

46 Nikdy se neopustíme

Margit Janatová z Královce vypráví o dělení smíšených rodin při poválečném odsunu a dalších osudech zůstavších Němců

24 Trutnovsko (4)

Studenec a Pilníkov na Trutnovsku se každý pyšní jedním atypickým smírčím křížem

50 Radko Tásler

Tahouna východokrkonoské speleologie tentokrát představujeme v roli fotografa